

A stylized, handwritten signature in black ink on a white background. The signature features a large, looped initial that resembles a capital 'R' or 'P'. A diagonal stroke descends from the bottom of the loop, crossing itself once before extending horizontally to the right, ending in a sharp, pointed tip. The overall style is fluid and cursive.

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...
ИЗДАВАЧКА КУЌА САКАМ КНИГИ

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

The fault in our stars

© 2012 John Green

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам книги, 2014

Превод Ивана Николовска

Стручна редакција Ана Кулеванова

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Николовска

Маркет менаџер Деана Николовска

Компјутерска обработка Диме Спасев

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без писмена согласност од издавачот.

**Ова издание е финансирано и поддржано од
Министерство за култура на Република Македонија**

**Svet ot
ne e
fabrika
za
ispolnuvawe
`el bi**

Xon Gr i n

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

Прва глава

Кон крајот на зимата во седумнаесеттата година од мојот живот, мајка ми заклучи дека сум во депресија, најверојатно затоа што речиси никогаш не излегував од дома, поминував многу време во кревет, читајќи ја едната иста книга одново и одново, ретко јадев и посветував голем дел од моето слободно време кое го имав на претек во размислување за смртта.

Ако земете да читате за ракот, некоја брошура, веб страна или што и да е, ќе забележите дека депресијата секогаш ја ставаат во листата на несакани ефекти на ракот. Но, всушност, депресијата не е несакан ефект на ракот. Депресијата е несакан ефект на умирањето. (Ракот исто така е несакан ефект на умирањето. Впрочем, речиси сè е.)

Но мајка ми веруваше дека ми е потребен третман, па ме одведе да се видам со мојот редовен доктор, Џим, кој се сложи дека јас навистина пливам во длабока, парализирачка и тотално клиничка депресија, па следствено на тоа, моите лекови и дози треба да бидат прилагодени на тоа, но и дека треба да посетувам Група за поддршка.

Оваа Група за поддршка беше составена од различни ликови со различни канцерогени заболувања во различни фази од болеста. Докторот ми кажа дека членовите на групата се менуваат прилично често, па ќе имам

можност да се „дружам“ со повеќе различни луѓе. Зошто честа промена на членовите? Па, исто така несакан ефект на умирањето.

Групата за поддршка, се разбира, беше депресивна како и самиот пекол. Членовите се собираа секоја среда во подрумот на стара црква со камени сидови во форма на крст. Сите ние седевме во круг во самата средина на крстот каде би требало да се сретнат двете линии, каде што би требало да биде срцето на Исус.

Го забележав ова затоа што Патрик, водичот на Групата за поддршка и единствената личност постара од осумнаесет години во просторијата, зборуваше за срцето на Исус секој проклет состанок, за тоа како сите ние, како млади преживевани во борба со ракот, седиме директно во светото срце на Исус или како и да беше.

Па еве како се одвиваа работите во Господовото срце: ние шестмина, десетмина или колку и да бевме на средбата, влегувавме (пеш или во количка), се послуживавме од скромната понуда на колачиња и лимонада, седнувавме во *Кругот на довербата* и го слушавме Патрик како по милионити пат ја раскажува неговата депресивна, мизерна, животна приказна - како имал рак на мадињата и како сите мислеле дека ќе умре, но тој не умрел, па еве го сега тука, возрасен човек во црковен подрум во сто триесет и седмиот најубав град во Америка, разведен, зависен од видео игри, горедолу без пријатели, заработувајќи за бедна живеачка со експлоатирање на неговото канцерогено минато, бавно движејќи се кон магистерска која нема којзнае како да влијае на неговата „кариера“ и чекајќи, како и сите ние, мечот на Дамокле да му го даде олеснувањето од финалното сознание дека се спасил пред сите тие години кога ракот му ја зел машкоста, но го поштедил - она што само најдарежливата душа би можела да го нарече - неговиот живот.

МОЖЕБИ И ВИЕ ЌЕ ИМАТЕ ТАКВА СРЕЌА КАКО МЕНЕ! Да не знае човек дали да се смее или да плаче.

Потоа, еден по друг, се претставувавме: Име. Години.

Дијагноза. И како сме дента. Јас сум Хејзел, ќе речев кога стигнуваа до мене. Шеснаесет години. Оригинално, рак на тироидна жлезда, но со импресивно и сателитски долго продолжение кон моите бели дробови. И добро сум.

Откако ќе се наместевме во круг, Патрик секогаш прашуваше дали има некој кој би сакал да сподели нешто. И тогаш се будеше Кругот на поддршката: сите почнуваа да зборуваат за борење и војување и победување и намалување и снимање. Да бидам фер кон Патрик, тој ни дозволуваше да зборуваме и за умирање. Но поголемиот дел од нив не умираа. Поголемиот дел имаа шанса да пораснат во возрасни луѓе, исто како и Патрик.

(Што значи дека имаше фина конкуренција во целата таа работа, мислам, секој сакаше да го победи не само ракот, туку и другите луѓе во таа просторија. На пример, знам дека ова не е рационално, но кога ти велат дека имаш, да речеме, 20% шанса за да живееш уште пет години, математиката во тебе се буди и сфаќаш дека тоа е еден во пет души... па погледнуваш околу себе и си мислиш, како што би си помислила и секоја здрава личност: морам да победам и надживеам четворица од овие мајмуни.)

Единствениот исклучок во Групата за поддршка беше едно дете по име Исак, слаб тип со долгнавесто лице и права руса коса падната врз едното око.

И баш неговите очи беа неговиот проблем. Тој имаше некој фантастично невозможен рак на очи. Едното око му било заменето со вештачко уште кога бил дете, па носеше огромни дебели очила кои правеа неговите очи (двете, природното и вештачкото) да му изгледаат неприродно големи, како целата глава да се само тие две очи кои гледаат во тебе. Од она што имав разбрано од ретките прилики кога Исак одлучуваше да сподели нешто со групата, клетките кои беа останати во неговото природно око го ставаа во групата на оние кои најверојатно ќе умрат пред да дочекаат да станат „возрасни“.

Јас и Исак речиси целосно комунициравме по пат на знаци. Секојпат кога некој ќе почнеш да дискутира за анти-канцерогени диети или јадење перки од ајкули или што и да е, тој ќе погледнеш во мој правец и тивко ќе воздивнеш. Јас само ќе затресев со главата, микроскопски, а потоа ќе воздивнев како одговор на неговата воздишка.

Значи, сè на сè, Групата за поддршка беше за никаде, па после неколку недели, дојдов до степен ако треба дури и да врескам и клоцам како мало дете само за да не морам да одам на средбите. Впрочем, средата кога го запознав *Августус Вотерс*, дадов сè од себе за да се извлечам од Групата за поддршка, додека јас и мајка ми седевме на каучот и гледавме дванаесет часовен маратон од минатата сезона на *Новиот топ модел на Америка*, која - да признаам - веќе ја имав гледано, но нема врска.

Јас: „Одбивам да одам на средбите во Групата за поддршка.“

Мајка ми: „Еден од симптомите за депресија е незаинтересираност за групни активности.“

Јас: „Те молам остави ме да гледам *Новиот топ модел на Америка*. Тоа е активност.“

Мајка ми: „Гледање телевизија е пасивност.“

Јас: „Ухх, мамо, те молам.“

Мајка ми: „Хејзел, ти си тинејџер. Веќе не си мало дете. Мораш да стекнеш пријатели, да излезеш од дома, да го живееш животот.“

Јас: „Ако сакаш да бидам тинејџер, тогаш не ме терај да одам во Група за поддршка. Купи ми лажна лична карта за да можам да одам во дискотеки, да пијам вотка и да земам марихуана.“

Мајка ми: „Марихуаната не се зема, за почеток.“

Јас: „Гледаш, тоа се работите кои би ги знаела кога би ми купила лажна лична карта.“

Мајка ми: „Ќе одиш на средбите во Групата и готово.“

Јас: „УУXXXXXXXXXXXXXXXXXX.“

Мајка ми: „Хејзел, заслужуваш да имаш живот.“

Тоа ме натера да престанам да зборувам, иако не успеав да сфатам како средбите со Групата одговараа на дефиницијата за *живот*. Сепак, се сложив да одам - после преговорите за снимање на едната епизода од *НТМА* која требаше да ја пропуштам.

Отидов на средбата со Групата од истата причина поради која еднаш дозволив сестрите со едвај осумнаесет месечно искуство да ме трујат со хемикалиите со екзотични имиња: сакав да ги направам моите родители среќни. На светот постои само една попосрана работа од тоа да имаш рак на шеснаесет години, а тоа е да имаш шеснаесет годишно дете со рак.

Мајка ми паркираше на паркингот зад црквата во 16.56 часот. Јас се преправав дека правам нешто со мојата пумпа за кислород само за да добијам уште малку време.

„Сакаш јас да ја носам?“

„Не, во ред е“, реков. Цилиндричната зелена пумпа тежеше само неколку килограми, а имав и мала метална количка за да ја влечам зад себе во случај да не можам да ја носам. Таа ме снабдуваше со два литри кислород во минута преку прозирно цевче кое ми беше залепено на задниот дел од вратот, зад увото и завршуваше во моите ноздри. Целата оваа работа беше неопходна, бидејќи моите бели дробови беа ужасни во својата задача да бидат бели дробови.

„Те сакам“, рече таа додека излегував.

„И јас те сакам, мамо. Се гледаме во шест.“

„Спријатели се со некој!“ извика таа преку отворениот прозорец додека јас се оддалечував.

Не сакав да се качам во лифтот, бидејќи во Групата за поддршка со лифт се возеа само оние кои ги одбројуваа своите последни денови затоа што повеќе немаат енергија, па тргнав по скалите. Грабнав едно колаче, си ставив малку лимонада и се свртев.

Едно момче зјапаше во мене.

Бев прилично сигурна дека го немав видено никогаш претходно. Високо и мускулесто тело навалено во меката пластична столица во која седеше. Тој беше висок, а столчињата како од училиница за прво одделение, па имав чувство дека неговото опуштено, накосено тело може да ја скрши меката пластика. Темна кафена коса со неколку прамени осветлени од сонцето, права и кратка. Изгледаше како да е на моја возраст, можеби постар година до две, и седеше на самиот раб од столицата со едната рака ставена во џебот од темните фармерки.

Веднаш го свртев погледот на друга страна, како одеднаш да станав свесна за мојот незадоволителен изглед. Носев стари фармерки кои некогаш ми беа тесни, но сега viseа на чудни места и жолта маичка со натпис на бенд кој повеќе не ми се ни допаѓаше. И мојата коса: имав куса, речиси машка фризура, а не се помачив ни да ја исчешлам. Одиме понатаму, имав смешно дебели образи, несакан ефект на третманот и терапиите. Изгледав како личност со нормални пропорции само со балон, наместо глава. Овде не сакам ниту да ја спомнувам мојата ситуација со пумпата за кислород и цвечето. А сепак - повторно ја свртев главата кон него и украдов уште еден поглед. Неговите очи сè уште беа залепени за мене.

Тогаш сфатив зошто луѓето тоа го нарекуваат визуелен контакт.

Дојдов до кругот и седнав до Исак, две места подолу од момчето. Повторно погледнав. Тој сè уште гледаше во мене.

Видете, ајде едноставно да го кажам ова: тој беше згоден. Кога некое обично, неубаво момче упорно зјапа во тебе, тоа е - во најдобар случај - непријатно и - во најлош случај - форма на напад. Но кога убаво, привлечно момче... па, сфаќате.

Го извадив мобилниот телефон и кликнав за да погледнам колку е часот: 16.59. Кругот се исполни со несреќните луѓе и Патрик почна со својата молитва: „Драг Господе, дај ни сила со ведрина да ги прифатиме работите кои не можеме да ги промениме. Дај ни

храброст да го промениме она што можеме и она што треба. И дај ни мудрост да го разликуваме едното од другото.“ Типот сè уште зјапаше во мене. Почувствував дека почнувам да црвенеам.

Конечно, одлучив дека правилна стратегија би била и јас да зјапам во него, па да види како е. После сè, не е дека момчињата имаат некаков монопол врз бизнисот со зјапање. Па, погледнав во него додека Патрик почнуваше со приказната за своите мадиња по не знам кој пат и, наскоро, целата работа се претвори во натпревар во зјапање. По некое време, момчето се насмевна и неговите сини очи конечно се одвоија од мене. Кога повторно ме погледна по неколку секунди, јас само ги кренав веѓите што значеше: *Моја победа*.

Тој само ги крена рамениците. Патрик продолжи со приказната и, најпосле, дојде време за претставувањата. „Исак, да не сакаш ти да почнеш денес? Знам дека поминуваш низ тежок период.“

„Да“, рече Исак. „Јас сум Исак. Имам седумнаесет години. И по сè изгледа дека за неколку недели ќе морам да одам на операција после која ќе останам слеп. Не дека сакам да се жалам, знам дека многумина од нас доживеале или ги чека нешто полошо, но да, мислам, не ме радува тоа што ќе бидам слеп. Но добро, мојата девојка ми помага. И пријателите како Августус.“ Тој кимна на кај момчето кое сега имаше име. „И така...“ продолжи Исак. Си гледаше во рацете кои му беа прекрстени во skutот. „Нема што да се прави...“

„Ние сме тука за тебе, Исак“, рече Патрик. „Ајде дечки, да нè чуе Исак.“ И тогаш сите ние, со монотон тон, рековме, „Ние сме тука за тебе, Исак.“

Следен на ред беше Мајкл. Тој имаше дванаесет години. Имаше леукемија. Отсекогаш имал леукемија. Добар беше. (Или барем така рече. Меѓу другото, на крајот од средбата се качи нагоре со лифтот.)

Лида имаше шеснаесет години и беше доволно убава за да привлече внимание на убаво момче. Таа беше редовна - во долга ремисија од рак на дебело црево, за кој

јас претходно воопшто не знаев дека постоел. Таа рече - како и секој претходен пат кога ќе се појавев во Групата - дека се чувствувала силно, што мене ми звучеше како фалење додека го чувствував кислородот од тубата како ми цури низ ноздрите.

Имаше уште пет претставувања пред да стигнеме до него. Тој благо се насмевна кога дојде на ред. Гласот му беше тивок, зарипнат и опасно секси. „Јас сум Августус Вотерс“, рече. „Имам седумнаесет години. Имав мал проблем со остеосарком¹ пред година и пол, ама денес сум дојден тука само на барање на Исак.“

„А како се чувствуваш?“ праша Патрик.

„Ох, топ сум.“ Августус Вотерс се насмевна со крајчето од устата. „Како да се возам на луда железница која оди само нагоре, пријателе мој.“

Кога дојдов на ред, јас реков, „Се викам Хејзел. Имам шеснаесет години. Рак на тироидна жлезда метастазиран во белите дробови. Добра сум.“

Средбата продолжи со брзо темпо: се раскажуваше за добиени битки, мали победи во војни осудени да бидат изгубени; се зборуваше за неизгубена надеж; се фалеа и плукаа семејства; се заклучуваше дека пријателите едностранно не можат да разберат; се лееја солзи; се нудеше утеха. Ниту јас, ниту Августус не зборувавме додека Патрик не рече, „Августус, можеби ти би сакал да ги споделиш своите стравови со групата.“

„Моите стравови?“

„Да.“

„Јас се плашам од заборава“, рече тој без никакво колебање. „Се плашам од тоа како слеп човек од темнина.“

„Премногу рано за такви компарации“, рече Исак, насмевнувајќи се.

„Бесчувствително беше?“ праша Августус. „Понекогаш знам да бидам многу слеп и безобсирен за чувствата на другите луѓе.“

¹ Остеосаркомот е најчест тип на коскен тумор и учествува со околу 35% од сите примарни малигни тумори на коските.

Исак се смееше, но Патрик со укор го крена показа-леот и рече: „Августус, те молам. Ајде да се вратиме на тебе и на твоите проблеми. Рече дека се плашиш од заборав?“

„Се плашев кога бев болен“, одговори Августус.

Патрик изгледаше изгубено. „Сака ли некој, хмм, да каже нешто за тоа?“

Се немав појавено во нормално, вистинско училиште цели три години. Моите родители ми беа најдобрите пријатели. Трет најдобар пријател ми беше автор кој воопшто не знаеше дека постојам. Бев прилично срамежлива личност - не баш од оние кои креваат рака. Но сепак, во оваа една прилика, одлучив да зборувам. Половично ја кренав раката и Патрик, видно одушевен, веднаш викна: „Хејзел!“ Сигурна сум дека помисли дека почнувам да се отворам. Дека станувам дел од групата.

Погледнав во Августус Вотерс, кој пак гледаше во мене. Очите му беа толку сини што беа речиси провидни. „Ќе дојде време“, реков „кога сите ние ќе бидеме мртви. Сите. Ќе дојде време кога нема да остане ниедно човечко суштество кое ќе може да се сети дека некој некогаш постоел или дека нашиот вид некогаш правел нешто. Нема да остане никој за да ги помни Аристотел и Клеопатра, не пак тебе. Сè што сме правеле, граделе, пишувале, мислеле и откриле ќе биде заборавено и сето ова...“ покажав со рацете околу нас, „ќе биде залудно. Можеби тоа време ќе дојде брзо, можеби за милион години, но дури и ако го преживееме колапсот на нашето сонце, нема да живееме вечно. Постоело време пред организмите да имаат свест и разум, а ќе има и време после тоа. И ако неизбежноста на човечкиот заборав е она што те загрижува, јас те охрабрувам да го игнорираш тоа. Бог знае дека тоа е она што го прават сите други.“

Тоа го имав научно од мојот гореспоменат трет најдобарпријател, Питер ВанХутен, авторотна *Империјална болка*, книгата која ми беше нешто најблиско до Библија. Питер Ван Хутен беше единствената личност на која имав налетано која очигледно а) разбираше како е да се умира и б) не беше мртва.

Откако завршив, имаше долг период на тишина додека гледав како по лицето на Августус се шири една широка насмевка - не малата накосена насмевка на момче кое се труди да биде секси додека зјапа во мене, туку вистинска насмевка, насмевка премногу голема за неговото лице. „Да му се плукнам“, рече Августус тивко. „Ти дефинитивно си нешто посебно.“

Никој од нас не кажа ништо друго до крајот на средбата на Групата за поддршка. На крајот, сите моравме да се фатиме за раце и Патрик почна со молитвата: „Боже Исусе Христе, собрани сме овде во Твоето срце, *буквално во Твоето срце*, како преживевани во борба со ракот. Ти и само Ти нè знаеш како што се знаеме самите. Води нè до живот и светлина. Се молиме за очите на Исак, за крвта на Мајкл и Џејми, за коските на Августус, за белите дробови на Хејзел и за грлото на Џејмс. Се молиме да нè излечиш и да ја почувствуваме Твојата љубов и Твојот мир кој ни пружа разбирање. Во нашите срца ги помниме оние кои ги знаевме и сакавме, оние кои заминаа дома кај Тебе: Марија и Кејд и Џозеф и Хејли и Абигајл и Анџелина и Тејлор и Габриел и...“

Листата беше долга. На светот има многу мртви луѓе. И додека Патрик рецитираше, читајќи ја листата од лист хартија затоа што беше премногу долга за да се запомни напамет, јас ги држев очите затворени, обидувајќи се да испратам молитва, но во најголем дел го замислував денот кога и моето име ќе си најде пат до таа листа, најдолу на крајот за да биде прочитано откако сите ќе престанат да слушаат.

Кога Патрик заврши, сите заедно ја кажавме глупавата мантра - ДЕНЕС ГО ЖИВЕЕМЕ НАШИОТ НАЈДОБАР ЖИВОТ - и завршивме. Августус Вотерс стана од столицата и тргна накај мене. Неговиот ѓд беше накосен исто како и неговата насмевка. Се надвисна над мене, но застапа на нормално растојание за да не морам да го искривувам вратот за да го погледнам во очи. „Како се викаш?“ ме праша.

„Хејзел.“

„Не, целосно име.“

„Хмм, Хејзел Грејс Ланкастер.“ Забележав дека сакаше да каже нешто друго кога Исак дојде и застапа до нас.

„Почекај“, рече Августус, кревајќи прст и се сврте накај Исак. „Ова беше полошо отколку што звучеше според твоите муабети.“

„Ти кажав дека е за никаде.“

„Тогаш зошто се мачиш да доаѓаш?“

„Не знам. Некако ми помага?“

Августус се навали кон Исак и најверојатно мислеше дека не можам да го чујам. „Девојчево е редовно тука?“ Не можев да го чујам коментарот на Исак, но Августус одговори, „И јас така мислам.“ Тогаш го фати Исак за двете раменици и се оддалечи поназад за еден чекор. „Кажи ѝ на Хејзел за клиниката.“

Исак ја потпре едната рака на малата масичка со грицки и ме погледна со огромното око. „Добро, значи, сабајлево бев во клиниката и му кажувам на мојот доктор дека повеќе би сакал да сум глуп отколку слеп. И човеков ми вели, 'Не функционира така'. И јас, онака, викам, 'Да, јасно ми е дека не функционира така, само велем дека - кога би имал избор - повеќе би сакал да сум глуп отколку слеп, но знам дека немам избор'. И тој повторно, 'Па, добрата вест е дека нема да бидеш глуп'. Тука ми пукна филм и му реков, 'Фала што ми објаснивте дека мојот рак на очи нема да ме оглуви. Се чувствувам многу среќно што еден интелектуален великан како Вас се смилувал да прифати да ме оперира.“

„Звучи како добитна комбинација“, реков. „Ќе се обидам да фатам некој рак на очи само за да можам да го запознаам.“

„Со среќа. Добро, морам да одам. Моника ме чека. Морам да ја гледам многу додека можам.“

„Counterinsurgence² утре?“ праша Августус.

„Дефинитивно.“ Исак се сврте и се стрча по скалите, прескокнувајќи по две одеднаш.

2 Име на видео игра

Августус се сврте накај мене. „Буквално“, рече тој.

„Буквално?“ прашав.

„Буквално сме во срцето на Исус“, рече. „Јас мислев дека сме во црковен подрум, но ние сме биле буквално во срцето на Исус.“

„Некој треба да му каже на Исус“, реков. „Мислам, мора да е опасно, во срцето да чуваш деца болни од рак.“

„Јас би му кажал“, рече Августус „но, за жал, буквално сум заглавен внатре во Неговото срце, па и да му кажам нема да може да ме чуе.“ Се насмеав. Тој заниша со главата, гледајќи ме.

„Што е?“ го прашав.

„Ништо“, рече.

„Зошто ме гледаш така?“

Августус се насмевна со половина уста. „Затоа што си прекрасна. Обожавам да гледам убави луѓе, а пред некое време одлучив дека нема да си ги скратувам едноставните задоволства на постоењето.“ Следеше куса непријатна тишина. Потоа Августус продолжи: „Мислам, особено со оглед на она што ти така слатко го истакна, дека сето ова ќе заврши со заборав и така натаму.“

Не знам што точно направив, беше нешто помеѓу фркнување со носот, воздишка или издишување што заврши со закашлување, а потоа реков: „Јас не сум прек...“

„Личиш на милениумска Натали Портман. Како Натали Портман во филмот *V for Vendetta*.“

„Не сум го гледала“, реков.

„Навистина?“ праша. „Се работи за прекрасна девојка со кратка коса која не трпи авторитети и против своја волја се вљубува во тип за кој знае дека е проблематичен. Колку што гледам јас, личи на твоја автобиографија.“

Секоја негова самогласка флертуваше со мене. Искрено, тоа некако ме возбуди. Воопшто не бев свесна дека некое машко може да ме возбуди, мислам, во реален живот.

Едно помало девојче помина покрај нас. „Како оди, Алиса?“ ја праша тој.

Таа се насмевна и промрморе, „Здраво, Августус.“

„Познаничка од Меморијалната болница“, ми објасни тој. Меморијалната болница беше голема болница за истражувања. „Во која одиш ти?“

„Во детската“, одговорив, а гласот ми беше многу потивок и послаб отколку што очекував да биде. Тој кимна. Разговорот очигледно беше завршен. „Па“, реков, кимајќи во правец на скалите кои водеа надвор од буквалното срце на Исус. Ја навалив количката за тубата на тркалцата и почнав да одам. „Можеби ќе се видиме следниот пат?“ прашав.

Тој почна да оди покрај мене. „Би требало да го гледаш“, рече. „Мислам, филмот, *V for Vendetta*.“

„Добро“, реков. „Ќе го побарам.“

„Не. Со мене. Кај мене дома“, рече. „Сега.“

Застанав и го погледнав. „Не те ни знам, Августус Вотерс. Од каде да знам, можеби си убиец? Касап со секира.“

Тој кимна. „Во право си, Хејзел Грејс.“ Тогаш помина покрај мене. Рамениците целосно му ја исполнуваа зелената поло маичка, грбот му беше исправен, а чекорот благо накосен на десно додека ме одминуваше стабилно и самоуверено. Тоа ги потврди моите сомнежи дека едната нога му беше протеза за одење. Остеосаркомот понекогаш зема екстремитет за да те провери. Потоа, ако му се допаѓаш, го зема остатокот.

Го следев нагоре по скалите, губејќи здив и рамнотежа додека полека се качував - скалите не беа експертска област за моите бели дробови.

Излеговме од срцето на Исус и дојдовме до паркингот каде свежичкиот пролетен воздух рајски ја надополнуваше доцно попладневната светлина.

Мајка ми сè уште не беше пристигната, што беше невообичаено, бидејќи таа речиси секогаш стигнуваше пред мене и ме чекаше. Разгледав наоколу и забележав

една висока, згодна девојка со темна коса како агресивно го бакнува Исак кој стоеше залепен за ѕидот на црквата. Беа доволно блиску до мене, па можев да ги чујам чудните звуци кои нивните усти ги испуштаа, а можев и да го чујам како ѝ вели: „Засекогаш“ и како таа му одговара со: „Засекогаш.“

Како одеднаш да се најде покрај мене, Августус ми шепна, „Тие двајца страшно веруваат во јавно изразување на емоции.“

„Што е работата со 'засекогаш'?“ Нивното шлагање стана уште погласно.

„Познати се по 'засекогаш'. Што ги знам, најверојатно значи дека *засекогаш* ќе се сакаат. Можам да дадам груба проценка дека во последнава година најмалку милион пати си го имаат пратено зборот *засекогаш* во порака.“

На паркингот се појавија уште неколку автомобили, па заминаа и Мајкл и Алиса. Останавме само Јас и Августус, да ги гледаме Исак и Моника, кои си бркаа работа како да не беа потпрени на ѕидовите на свето место. Неговата рака посегна по нејзината града врз маицата и ја зграпчи, неговата дланка беше мирна додека неговите прсти се движеа. Се запрашав дали чувството некој да те фати така беше добро. Не ми изгледаше баш така, но решив да му простам на Исак врз основ на тоа што знаев дека ќе биде слеп во скоро време. Најверојатно му беше дозволено да ги нагости сетилата додека сè уште постои глад или што и да е...

„Замисли го тоа последно возење до болницата“, реков тивко. „Да возиш знаејќи дека тоа ќе ти биде последен пат како возиш кола.“

Без да ме погледне, Августус рече: „Ми го убиваш расположението овде, Хејзел Грејс. Се обидувам да набљудувам млада љубов во полно сјајна невештост.“

„Мислам дека ѝ ја повредува цицката“, реков.

„Да, тешко е да се одреди дали се обидува да ја возбуди или да ѝ направи преглед на дојка.“ Тогаш Августус Вотерс бркна во џебот и, од сите можни работи на светот, тој мораше да извади баш кутија цигари.

Ја отвори и стави една цигара меѓу усните.

„Сериозен си?“ го прашав. „Мислиш дека ова е во ред? Ох, Господе Боже, штотуку ја уништи *целата работа*.“

„Која цела работа?“ праша, вртејќи се накај мене. Цигарата се нишаше на крајчето од неговата сериозна уста.

„Целата работа каде тип кој не е непривлечен или неинтелигентен или неприфатлив во која било смисла зјапа во мене, наоѓа мана на погрешната употреба на зборот 'буквално' пред да ме спореди со актерка и да ме покани да гледаме филм кај него дома. Но се разбира дека секогаш има некоја *мартиа*, а твојата е тоа што ох, Боже Господе, иако си имал ПРОКЛЕТ РАК, ти ѝ фрлаш пари на некоја компанија во замена за поголеми шанси ПАК ДА ДОБИЕШ РАК. Ох, Боже мој. Дозволи ми само да те уверам дека тоа да не можеш да дишеш е УЖАСНО. Тотално сум разочарана. *Тотално*.“

„*Мартиа*?“ праша тој со цигарата сè уште в уста. Тоа му ја затегаше вилицата. За жал, тој имаше проклето силна и изразена вилица.

„Фатална мана“, објаснив пред да му свртам грб.

Тргнав накај тротоарот, оставајќи го Августус Вотерс зад себе и тогаш слушнав автомобил на улицата. Мајка ми. Таа очигледно ме чекала малку подолу за да ми остави време да се спријателам со некого или што и да е.

Почувствував чудна комбинација од разочарување и бес како се собира во мене. Не сум ни сигурна кое беше чувството, навистина, знам само дека беше силно и сакав да го треснам Августус Вотерс, а и да ги заменам моите бели дробови со дробови кои знаеја да си ја вршат својата работа. Стоев на самиот раб од тротоарот со количката со кислород покрај мене и баш во моментот кога мајка ми паркираше, почувствував рака како ја зграпчува мојата.

Ја повлеков раката, но се свртев накај него.

„Не те убиваат ако не ги палиш“, рече тој додека мајка ми ги лепеше тркала до тротоарот. „А јас никогаш немам запалено цигара. Ова е нешто како метафора, сфаќаш: ја

ставаш убиствената работа пред нос, но не ѝ даваш моќ да те убие.“

„Метафора“, реков јас несигурно. Мајка ми застана.

„Метафора“, рече тој.

„Ги одбираш своите акции врз основа на нивните метафорични резонанси...“ реков.

„Ох, да.“ Тој се насмевна. Онаа истата голема, вистинска смотана насмевка. „Јас страшно многу верувам во метафори, Хејзел Грејс.“

Се свртев кон автомобилот. Тропнав на прозорецот. Тој се отвори. „Ќе одам да гледам филм со Августус Водерс“, реков. „Те молам снимите ми ги следните неколку епизоди од НТМА маратонот.“